

Návrhy tém dizertačných prác pre AR 2020/2021

doc. PhDr. Gabriel Bianchi, CSc. (bianchi@savba.sk)	2
<i>SK: TRANSFORMÁCIA A TRANSMUTÁCIA INTIMITY A JEJ VZŤAH KU KAPACITE PRE ZDRAVÝ SEX</i>	2
EN: Transformation and transmutation of intimacy and its relationship to capacity for healthy sex.....	2
<i>SK: HĽADANIE A KONŠTRUOVANIE HRANICE MEDZI CHCENÝM A NEHCENÝM V SEXE V KONTEXTE NARATÍVNEHO PREŽÍVANIA VLASTNÉHO JA A SEBAVEDOMIA MLADÝCH ŽIEN</i>	2
EN: Seeking and construction of borders between wanted and unwanted in sexual interactions - contexts of narrative „me“ experiencing and self confidence of young females.....	2
<i>SK: DELIBERATÍVNA DEMOKRACIA A INTÍMNE OBČIANSTVO</i>	3
EN: Deliberative democracy and intimate citizenship.....	3
Mgr. Barbara Láštiová, PhD. (barbara.lasticova@savba.sk)	4
<i>SK: KOLEKTÍVNA AKCIA A SOCIÁLNA ZMENA V KONTEXTE MEDZISKUPINOVÝCH VZŤAHOV</i>	4
EN: Collective action and social change in the context of intergroup relations.....	4
Prof. PhDr. Ivan Lukšík, CSc (luksik@savba.sk)	5
<i>SK: PARTNERSKÉ VZŤAHY A KVALITA ŽIVOTA</i>	5
EN: Partnerships and quality of life	5
<i>SK: VYTVÁRANIE JA V INTÍMNYCH PARTNERSKÝCH VZŤAHOCH</i>	5
EN: Constructing me in intimate partner relationships.....	5
doc. Mgr. Miroslav Popper, PhD. (miroslav.popper@savba.sk)	6
<i>SK: NÁHRADNÉ MATERSTVO: PSYCHOSOCIÁLNE A ETICKÉ KONZEKVANCIE</i>	6
EN: Surrogate motherhood: Psychosocial and ethical consequences.....	6

SK: TRANSFORMÁCIA A TRANSMUTÁCIA INTIMITY A JEJ VZŤAH KU KAPACITE PRE ZDRAVÝ SEX
EN: Transformation and transmutation of intimacy and its relationship to capacity for healthy sex

Anotácia:

V kontexte sociologických fenoménov vynárajúcej sa dospelosti (Arnett, 2004), druhého demografického prechodu (Lesthaeghe, 2010, van de Kaa, 1999) ako aj konceptualizácie ohnísk hraničnosti (liminality hotspots - Stenner a Clinchová, 2013), nového tribalizmu, nomádstva a zmeny sociálnej štruktúry (Maffesoli), ako aj zmeny komunikačných paradigiem smerom k digitálnym nástrojom komunikácie a novým sociálnym sieťam je v centre výskumného záujmu tohto projektu spoznanie prediktívnych a príčinných vzťahov medzi na jednej strane procesmi sprevádzajúcimi súčasný vývoj ľudskej intimity (jej formálnu aj obsahovú zmenu) a na druhej strane individuálnymi trajektóriami vývinu sexuálnej kariéry smerom k tzv. zdravému sexu (ako individuálnemu experienciálnemu pandantu štatistického ukazovateľa sexuálneho zdravia).

Odporúčaná literatúra:

- BIANCHI, Gabriel. Public Sexuality and the Intimate Public : Postmodern Reflections on Sexuality. In Human Affairs : A Postdisciplinary Journal for Humanities and Social Sciences. - Bratislava : Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, 2011-, 2003, vol. 13, no. 1, p. 59-75. ISSN 1337-401X
- BIANCHI, Gabriel. Intimacy: from transformation to transmutation. In Human Affairs : a postdisciplinary journal for humanities and social sciences, 2010, vol. 20, no. 1, p. 1-8. (2010 - Versita, CEEOL). ISSN 1337-401X. Dostupné na internete: <<http://www.versita.com>>

SK: HĽADANIE A KONŠTRUOVANIE HRANICE MEDZI CHCENÝM A NEHCENÝM V SEXE V KONTEXTE NARATÍVNEHO PREŽÍVANIA VLASTNÉHO JA A SEBAVEDOMIA MLADÝCH ŽIEN

EN: Seeking and construction of borders between wanted and unwanted in sexual interactions - contexts of narrative „me“ experiencing and self confidence of young females.

Anotácia:

Výskumný projekt nadväzuje na výskum o konštruovaní hranice medzi chceným a nechceným v sexe, kde sa paradoxne nepotvrdila úloha sexu ako prostriedku pre zlepšenie sebaobrazu. Jedine u žien z majoritnej populácie mal sex úlohu v zlepšení vnímania vlastného tela a komunikácie s mužmi (Bianchi, Fúsková, 2018). Preto sa tento projekt zamierava na to, ako sa hranica medzi chceným a nechceným v sexe utvára v príbehoch dospievania, prežívania a hľadania vlastnej identity, vrátane utvárania sebavedomia mladých žien. Očakáva sa tiež, že výskumné zistenia tak môžu vytvoriť podklad pre rodovo citlivé preventívne programy, zamerané na podporu sexuálneho zdravia a zdravého sexu.

Odporúčaná literatúra:

- BIANCHI, Gabriel - FÚSKOVÁ, Jana. Limits in Sexual Interaction : A Liminality Hotspot, rather than an Explicit Boundary? = The Subjectivity Of The Boundary Between Wanted And Unwanted Sex. In Human Affairs : Postdisciplinary Humanities and Social Sciences Quarterly, 2018, vol. 28, no. 2, p. 187-195. (2017: 0.238 - SJR, Q2 - SJR). (2018 - Scopus). ISSN 1337-401X. Dostupné na internete: <<https://www.degruyter.com/view/j/humaff.2018.28.issue-2/humaff-2018-0015/humaff-2018-0015.xml>>

SK: DELIBERATÍVNA DEMOKRACIA A INTÍMNE OBČIANSTVO

EN: Deliberative democracy and intimate citizenship

Anotácia:

Ken Plummer ukazuje, že mnohodimenzionálnosť ľudskej intimity nás oprávňuje uvažovať o ľudskoprávnom rozmere intimity a tzv. intímnom občianstve. Analýza porušovania subjektívnych hraníc intimity v jej najrozmanitejších dimenziách (rod, etnicita, sexualita, atď.) je mimoriadne naliehavo žiaduca vzhľadom na prudký proces digitalizácie a otvorenosti sociálneho priestoru. „Nové“ hranice intimity stimulujú aj nové paradigmy etického posudzovania (etika starostlivosti, afirmatívna etika). Výskumné zameranie projektu sa očakáva smerom k identifikovaniu možností zavádzania deliberatívnych nástrojov na systémové riešenie a prevenciu konfliktu intímnych a verejných potrieb v otvorenej spoločnosti.

Odporúčaná literatúra:

- Plummer, K. (2003) *Intimate citizenship: Private decisions and public dialogues*. University of Washington Press.

SK: KOLEKTÍVNA AKCIA A SOCIÁLNA ZMENA V KONTEXTE MEDZISKUPINOVÝCH VZŤAHOV

EN: Collective action and social change in the context of intergroup relations

Anotácia:

Výskumy v oblasti zmierňovania predsudkov ukazujú, že nastolenie medziskupinovej harmónie prostredníctvom kontaktu môže mať sedatívny efekt na príslušníkov stigmatizovaných minorít, ktorí nie sú motivovaní ku kolektívnej akcii a sociálnej zmene, pokiaľ počas kontaktnej situácie nie sú tematizované štrukturálne nerovnosti medzi majoritou a stigmatizovanou minoritou (Dixon et al., 2012; Droogendyk et al., 2016). Na druhej strane, málo pozornosti sa venuje tomu, za akých okolností sú príslušníci majority motivovaní angažovať sa v kolektívnej akcii v prospech stigmatizovaných minorít v neegalitárskych normatívnych kontextoch, kde sú predsudky voči istým typom menšín (napr. Rómovia, LGBTI ľudia) spoločensky akceptované. Nedávna štúdia ukázala (PolRom, nepublikované dáta), že viac než polovica obyvateľov Slovenska, Maďarska a Rumunska, a veľká časť obyvateľov Írska a Francúzska sú nerozhodní, či súhlasia alebo nesúhlasia s explicitne negatívnymi stereotypmi o Rómoch, alebo či považujú za akceptovateľné nenávisťné vyjadrenia politikov. Preto možno predpokladať, že problémy s nastolením pozitívnej sociálnej zmeny v medziskupinových vzťahoch súvisia skôr s ľahostajnosťou majority, než s otvoreným konfliktom a nenávisťou voči rôznym menšinám. Cieľom dizertačnej práce bude prostredníctvom kvantitatívnych i kvalitatívnych metód preskúmať, aké sú dispozičné a situačné predpoklady medziskupinovej solidarity a zapojenia sa kolektívnej akcie v prospech stigmatizovaných minorít v normatívnych kontextoch, ktoré svojim hodnotovým nastavením nefacilitujú kolektívnu akciu a navrhnúť možné intervencie v tejto oblasti.

Odporúčaná literatúra:

- Dixon, J., & Levine (Eds.). (2012). *Beyond prejudice. Extending the social psychology of conflict, inequality and social change.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Droogendyk, L., Wright, S. C., Lubensky, M., & Louis, W. R. (2016). Acting in solidarity: Cross-group contact between disadvantaged group members and advantaged group allies. *Journal of Social Issues, 72(2), 315-334.*
- Kende, A., Hadarics, M., Lášticová, B. (2017). Anti-Roma attitudes as expressions of dominant social norms in Eastern Europe, *International Journal of Intercultural Relations, 60, 12-27.*
- Kende A., Lantos N. A., Krekó P. (2018). Pro-minority and Lower Pro-majority Collective Action Intentions, *Frontiers in Psychology, 9, 1402, DOI 10.3389/fpsyg.2018.01402*
- Kende, A., van Zomeren, M., Ujhelyi, A. and Lantos, N.A. (2016), The social affirmation use of social media as a motivator of collective action. *Journal of Applied Social Psychology, 46: 453-469. doi:10.1111/jasp.12375*
- Nadler, A. (2002). Inter-group helping relations as power relations: Maintaining or challenging social dominance between groups through helping. *Journal of Social Issues, 58(3), 487-502.*
- Selvanathan, H. P., Techakesari, P., Tropp, L. R., & Barlow, F. K. (2018). Whites for racial justice: How contact with Black Americans predicts support for collective action among White Americans. *Group Processes & Intergroup Relations, 21(6), 893-912.*

SK: PARTNERSKÉ VZŤAHY A KVALITA ŽIVOTA

EN: Partnerships and quality of life

Anotácia:

Partnerské a intímne vzťahy v období mladej dospelosti sú v súčasnosti rôznorodé, premenlivé a krehké. Aj keď je preukázaná súvislosť psychologickkej kvality života a sociálnych vzťahov, nie je jasné: 1. z akých individuálnych sociálnych a kultúrnych zdrojov uspokojivé a stabilné partnerské vzťahy vznikajú a 2. ako partnerské vzťahy ovplyvňujú kvalitu života. Cieľom práce je preskúmať uvedené súvislosti v teoretických rámcoch poznania partnerských vzťahov (Erikson, Giddens, Bauman, Arnett a ďalší).

Odporúčaná literatúra:

- Arnett, J.J. (2004). *Emerging adulthood: The winding road from late teens through the twenties*. Oxford: Oxford University Press.
- Bauman, Z. (2013) *Tekutá láska: o krehkosti lidských pout*. 1. vyd. Praha: Academia, 2013. 155 s.
- Giddens, A. (1992, 2012). *Proměny intimacy. Sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha: Portál

SK: VYTVÁRANIE JA V INTÍMNYCH PARTNERSKÝCH VZŤAHOCH

EN: Constructing me in intimate partner relationships

Anotácia:

Podľa modelu jástva v kultúrnom kontexte je jednou z vrstiev ja intímna kultúra, t.j. časť sveta, ku ktorému sa cítíme byť najviac pripútaní, t.j. dôležité osoby a kultúrne rysy chápané ako esenciálna časť osobnej identity. Predbežné výsledky (Guillaume, Lukšík) ukazujú, že ja sa rozdielne konštruuje v rôznych typoch intímnych partnerských vzťahoch. Cieľom práce je preskúmať ako rôzne typy intímnych partnerských vzťahov ovplyvňujú rôzne dimenzie konštruovania ja.

Odporúčaná literatúra:

- Bauman, Z. (2013) *Tekutá láska: o krehkosti lidských pout*. Překlad Zuzana Gabajová. 1. vyd. Praha: Academia, 2013. 155 s.
- Giddens, A. (1992, 2012). *Proměny intimacy. Sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha: Portál.
- Lukšík, I. Guillaume, M. (2020) *Premena Ja v dobe tekutej lásky, Príspevok na Konferencii QaK, 2020 nepublikované*.
- Marsella, A.J., De Vos, G.A., L.K. Hsu (1985). *Culture and self : Asian and Western perspectives*. New York : Tavistock Publications.

doc. Mgr. Miroslav Popper, PhD. (miroslav.popper@savba.sk)

SK: NÁHRADNÉ MATERSTVO: PSYCHOSOCIÁLNE A ETICKÉ KONZEKVANCIE

EN: Surrogate motherhood: Psychosocial and ethical consequences

Anotácia:

Ľahší prístup k stále sofistikovanejším metódam asistovanej reprodukcie spôsobuje nárast záujmu o náhradné materstvo. Spolu s tým sa vynára množstvo otázok súvisiacich s identitou detí a rodičov (napr. je rodič ten, kto dieťa porodil alebo ten, ktorý ho vychováva alebo aké dôležité je pre identitu dieťaťa poznanie jeho genetického pôvodu?) etikou (kto a za akých okolností môže požiadať o náhradné materstvo, kto sa môže stať náhradnou matkou?), a napokon aj legislatívou (osvojenie si dieťaťa, ktoré vynosila náhradná matka). Cieľom doktorandskej práce bude zmapovať situáciu na Slovensku týkajúcu sa náhradného rodičovstva. Konkrétne, aká je ponuka a dopyt, aké etické otázky sa najčastejšie riešia a aké postupy sa uplatňujú pri osvojovaní si dieťaťa vynoseného náhradnou matkou. Ďalším cieľom bude zistiť, aká je kvalita života detí pochádzajúcich z náhradného materstva a ich rodičov. Realizovať sa bude zmiešaný kvantitatívno-kvalitatívny prístup.

Odporúčaná literatúra:

- Konečná, H. et al. (2017). Rodičem kdykoliv a jakkoliv? Průvodce asistovanou reprodukcí a náhradní rodinnou péčí. Praha: Mladá fronta.
- Van den Akker. O. (2007). Psychosocial aspects of surrogate motherhood. *Human Reproduction Update*, 13, 1, 53-62.
- Teman, E. (2008). The social construction of surrogacy research: An anthropological critique of the psychosocial scholarship on surrogate motherhood. *Social Science & Medicine*, 67, 1104-1112.